

РЕЦЕНЗИЯ

на доктората на ас. Биляна Туманова – Рангелова,
преподавател по плуване към катедра „Индивидуални спортове и
рекреация” при Департамента по спорт на СУ „Св. Климент Охридски”
на тема „Ефектът от адаптирана програма по плуване при бебета“
за присъждане на образователно научната степен „Доктор” по
професионално направление 1.3 – Педагогика на обучението ...
/Методика на обучението по физическо възпитание и спорт- плуване/
Научен ръководител: проф. Анжелина Янева - Доктор
Изготвил рецензията доц. Антон Хиджов – Доктор

Данни за докторанта:

Асистент Биляна Рангелова е родена на 23.04.1985 година. Същата завършва бакалавърска степен в НСА „В. Левски” със специалност треньор по синхронно плуване и магистърска степен в НСА със специалност спортна журналистика. Професионалният ѝ опит е богат и включва 15 годишен стаж като треньор по плуване, където е работила с бебета, деца и подрастващи, редактор и репортер на спортни новини в БНТ1. Биляна Рангелова е била състезател по плуване в ПК Левски, Многократен Републикански шампион. Кандидат майстор на спорта по плуване.

Данни за дисертационния труд:

Представеният ми за рецензиране докторат на ас. Биляна Туманова – Рангелова – преподавател по плуване към катедра „Индивидуални спортове и рекреация“ при Департамента по спорт на СУ „Св. Климент Охридски“ на тема „Ефектът от адаптирана програма по плуване при бебета“ е в обем от 176 стандартни страници и съдържа: увод, 4 глави, използвана литература и приложения.

В първа глава „Постановка на проблема“, която обхваща 50 страници, ас. Рангелова ни запознава с особеностите на физическото развитие и двигателната дейност при бебетата. Доста пространно и същевременно разбираемо докторантът ни представя възрастовите граници, в които бебето започва да хваща, сяда, пълзи, ходи, говори, като в края на тази част поставя критичния въпрос: *„Какви биха били проблемите, свързани с особеностите на спорта плуване, обучението по плуване и влиянието му върху физическото, социално и умствено развитие, при деца на възраст между 6 месеца и 3 години?“*.

В следващата част ас. Рангелова прави обхватен анализ на анатоомофизиологичните особености на ЦНС, опорнодвигателния апарат, дихателната, сърдечносъдовата система и кожата при развитието на бебето. Насочвайки ни към обясненията за когнитивното развитие, развитието на възприятията и двигателното развитие на бебетата докторантът логично достига до педагого-психологическите аспекти, процесите на социализация на бебетата и физическото им възпитание и неговото влияние върху организма им. По мое мнение, консултирано с медицински лица, разработването и

представянето на тези проблеми от ас. Рангелова представляват значителен принос към бъдещата практика при обучение на бебета по плуване.

Критичният и в значителна степен обхванат анализ на литературните източници налагат логично да ни бъде представено и състоянието и тенденциите на развитие на проблема в практиката. В този раздел докторантът ни представя обхванат исторически преглед на развитието на плуването в световен мащаб и в България и особеностите на плуването и водната среда и влиянието му върху развитието на организма на човека.

Базирайки се на анкетно проучване на мнението на 109 родители, на проучване мнението на редица спортни специалисти, критичния анализ на съществуващите програми за обучение, чиито методики не предлагат адаптиране на преподаваните умения, в съответствие с етапа на развитие на бебетата ас. Рангелова логично прави заключения за актуалността на разработвания проблем и достига до работната хипотеза на разработката си.

В глава втора „Цел, задачи, методика и организация на изследването“ докторантът точно формулира целта на разработката и коректно подбира задачите за постигането ѝ. Те са формулирани достатъчно изчерпателно и напълно покриват нуждите на изследването. Точно и изчерпателно са формулирани обекта, предмета и субекта на изследването. Избраната методика е обхватна и напълно покрива нуждите на разработката. Предложените за използване тестове са достатъчно информативни, много добре описани и при коректен анализ на резултатите от тях биха довели автора до значими изводи и препоръки за практиката. Коректно и обхватно е

описана организацията на изследването и етапите, през които докторантът провежда, анализира и обобщава резултатите от експериментите.

В този раздел докторантът ни представя обхватно, подробно, аргументирано и изчерпателно адаптираната програма за обучение по плуване на бебета. Програмата представя характеристиките на адаптирания модел, цикличността при планирането и съдържанието на методическите единици и разположението им във времето на провеждане на програмата. Тази част от разработката е основният принос на докторанта към спортната наука и в частност към програмите за обучение по плуване и би имал значителен практически ефект при прилагане в работата на специалистите по плуване занимаващи се с плуване за бебета.

Докторантът борави свободно със специфичната научна и спортна терминология, което е предпоставка за сериозни научни резултати от разработката.

В глава трета „Анализ на резултатите” докторантът, използвайки подбрения методически инструментариум, коректно анализира и обобщава резултатите от анкетните проучвания на родители, специалисти, педиатри, както и резултатите от педагогическия експеримент, антропометричните измервания, проследявайки развитието на средното ниво на вариативност на показателите. Коректно са анализирани и онагледени резултатите за показателите за физическо развитие на децата след 3 годишна възраст и ни е представена значимостта на разликите на средните нива на трите експериментални групи.

В раздел III. 3.4. е представена същността на разработката, а именно „Резултатите от въздействието на адаптираната програма за обучение на бебета върху различните групи“. Анализирайки значимосста на прираста на изследваните показатели ас. Рангелова доказва положителния ефект от прилагането на адаптираната програма за обучение на бебета по плуване, с което изпълнява целта на разработката поставена в началото на изследването.

Заключение

В глава четвърта „Изводи, препоръки и приноси за практиката“, стъпвайки на подробния анализ на резултатите от експеримента, докторантът формулира точно 6 изводи, които кореспондират с поставената цел и формулираните задачи. Особено показателен за стойността на разработката е последният извод: *„Най-важната цел на тази програма е повишаване качеството на живот при хората чрез подобряване на физическото, функционално и психологическо състояние на индивида, както и профилактика на случаите на удавяне“*.

Коректно са формулирани и шестте препоръки за практиката, които представляват значителен практически принос към работата на треньора по плуване.

Докторантът е проучил значително количество литературни източници на брой 119 от които 79 на кирилица, 28 на латиница и 12 интернет сайта, което е напълно достатъчно за обхватната разработка на проблема.

Темата, избрана от кандидата, е дисертабилна и би имала значителен теоритичен и практически принос за работата на специалистите по плуване.

Представеният автореферат е изготвен според изискванията и представя в концентриран вид дисертационния труд на докторанта.

Изключително приятно съм изненадан от представената разработка. За първи път в практиката си на рецензент на докторски разработки се сблъсквам с една изключително обхватна, коректна и значима в практическо отношение разработка и нямам никакви значими забележки или препоръки.

Посоченото по горе ми дава пълното основание да препоръчам на уважаемото научно жури да гласува положително на ас. Биляна Туманова – Рангелова да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 1.3 – Педагогика на обучението ... /Методика на обучението по физическо възпитание и спорт - плуване/.

Изготвил:

/доц. А. Хиджов, доктор/